

סטירת לחי לטעם הציבורי מניפסט קובופוטוריסטי¹

מרוסית: רועי חן

לקוראים: החרש הר אשון המפתיע שלנו.
רק אנחנו – פני הזמן שלנו. שופר הזמן מתריע דרכנו באמצעות האמנות המילולית.

העבר צפוף. האקדמיה ופושקין מובנים לא יותר מאשר כתב החרטומים.
להשליך את פושקין, דוסטויבסקי, טולסטוי וכו' וכו' מסיפון אוניית ההווה.

מי שלא ישכח את אהבתו הראשונה, לא ידע אחרונה.
מי תמים ויפנה את אהבתו האחרונה אל זנוני התמרוקים של בלמונט?² וכי בהם תמצא הנפש הנועזת של ימינו את כבואתה?

מי מוג לב וירא לפשוט את שריון הנייר מעל חליפתו השחורה של בריוסוב הלוחם?³ או שמא נשקפות ממנו זריחות יופי כמוס?
רחצו את ידיכם שנגעו בליחתם הדוחה של הספרים שכתבתו על ידי אותם אין-ספור ליאונידים אנדרייבים.

לכל אותם מקסימים גורקים, קופריינים, בלוקים, סולוגובים, רמיזובים, אורצ'נקים, צ'ורנים, קוזמינים, בונינים וכו' וכו' – נחוץ רק בית קיץ על גדת נהר. מתנת גורל ההולמת חייטים.

ממרום גורדי שחקים צופים אנו באפסיותם!...

אנו פוקדים להכיר בזכות המשורר:

1. להרחבת היקף המילון באמצעות מילים הנגזרות מחוקי הלשון ובאמצעות מילים שמקורן מחוץ לחוקים אלה (יצירת מילים חדשות).
2. לרחוש שנאה בלתי-מרוסנת לשפה שהתקיימה לפניו.
3. לדחות בשאט נפש ממצחו הגא את זר התהילה בגרוש שאתם שזרתם מזרדי-הצלפה של בית מרחץ.
4. לעמוד על צוק המילה "אנחנו" בתוך ים שריקות בוז וזעם.

ואם בינתיים עדיין נותרו בין השורות שכתבנו אותות מזהמים של ה"שכל הבריא" וה"טעם הטוב" שלכם, הרי שכבר מרצדים בהן לראשונה ברקי היופי

החדש – יפי המילה כשלעצמה (המילה כמות-שהיא).⁵

דוד בורליוק, אלכסיי קרוצ'וניך, ולדימיר מיאקובסקי, ולימיר חלבניקוב.
מוסקבה, 1912, דצמבר

ולדימיר מיאקובסקי,
רישום מאת יורי אנקוב (1918)

¹ "סטירת לחי לטעם הציבורי" – גילוי דעת, שחתומים עליו ארבעה מבכירי הקבוצה הקובופוטוריסטית – יורה את חציו בכותבים, שהמתים שבהם כבר נחשבו לקלטיקנים רוסים בעת כתיבת מניפסט זה, והחיים שבהם ייצגו את מניפי הרגל הסימבוליסטי והריאליסטי דאז. האותיות המוגולות בשורה הראשונה יוצרות את המילה "חרם" – לא כך הוא במקור, אך חשבתי שתוצר של אלכימיה מעין זו המתקבל בתהליך התרגום, יפה לטקסט זה. תודה לעמנואל גלמן על הערותיו מאירות העיניים. (ר"ח)

² קונסטנטין פלמנט (1867-1942), משורר רוסי סימבוליסט. כתב שלושים וחמישה ספרי שירה ועשרים ספרי פרוזה. פועלו בתרגום גם הוא רחב ביותר.

³ ולרי בריוסוב (1873-1924), משורר רוסי סימבוליסט. לאחר מהפכת 1917 הצטרף לשורות המפלגה הקומוניסטית.

⁴ ליאניד אנדרייב (1871-1919), סופר רוסי, יצירתו מתאפיינת בפן ריאליסטי ביקורתי, אנטי-בורגני. התחבר עם מקסים גורקי והיה לחסידו; אלכסנדר קופרין (1870-1938), סופר רוסי, היגר לפריז ב-1919, וב-1937 חזר לרוסיה; אלכסנדר בלוק (1880-1921), מבכירי הורם הסימבוליסטי בשירה הרוסית; פיודור סולוגוב (1863-1927), שם העט של המשורר והסופר פיודור טטרניקוב; אלכסיי רמזוב (1877-1957), סופר רוסי, כתב בסגנון מיושן, פנטסטי למחצה, ב-1921 היגר לפריז. בשנות חייו האחרונות קיבל, על פי בקשתו, אזרחות סובייטית; ארקדי אורז'נקו (1881-1925), סופר-הומריסט ומחזאי; סשה צ'ורני (1880-1932), שם העט של אלכסנדר גליקברג, משורר רוסי. היגר ב-1920; מיכאל קוזמין (1875-1936), סופר, מתרגם ומלחין רוסי; איוואן בונין (1870-1953), סופר ומשורר רוסי, זוכה פרס נובל. היגר לפריז ב-1920.

⁵ "המילה כשלעצמה" – שמה של חוברת בת חמישה-עשר עמודים, שכתבו המשוררים חלבניקוב וקרוצ'וניך. יצאה לאור ב-1913, וכללה מניפסט ושירים פוטוריסטים. כמו כן פירסם קרוצ'וניך את עלון התעמולה "הצהרה על המילה כשלעצמה", ובו נוסחו המושגים "שפה לא-תבונית" ו"אי-תבונית", שהיו חביבים על המשוררים הפוטוריסטים.